

Budapest, 2012. április 4.

A magyar lakosság belföldi és külföldi utazásai 2011-ben – A KSH keresletfelmérésének adatai alapján –

1. A magyar lakosság többnapos belföldi utazásai 2011-ben

- **2011-ben a magyar lakosság 34,3%-a vett részt többnapos belföldi utazáson**

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint 2011-ben a magyar lakosság 34,3%-a vett részt többnapos belföldi utazáson, a belföldi utazási aktivitás gyakorlatilag megegyezett a 2010. évivel. 1–3 éjszakás utazáson a lakosság 26,2%-a, 4 vagy ennél több éjszakás utazáson a lakosság 19,1%-a vett részt. (Az egynapos belföldi utazásokról nem készített felmérést a KSH.) A legnagyobb utazási aktivitás a Közép-Magyarország tervezési-statisztikai régióban élőket jellemezte, a legkisebb a Dél-Alföld tervezési-statisztikai régió lakóit.

A belföldi utazásból való kimaradás okai között (akárcsak a megelőző években) az anyagi okok vezetnek (az utazásból kimaradók 49,7%-a említette). A második legnyomósabb indokot az egészségügyi okok jelentik (19,7%). A munkából adódó kötelezettségek 8,9% otthon maradását indokolták. 2010-hez képest nőtt azok aránya, akik az anyagi nehézségeket és a munkából adódó kötelezettségeket említették az utazásból való kimaradás okaként, miközben csökkent az egészségügyi korlátokat említők aránya.

A lakóhely szerint viszonylag jelentős eltérések figyelhetők meg, például az anyagi korlátok átlagon felüli mértékben akadályozták a Dél-Dunántúl, valamint a Dél- és Észak-Alföld tervezési-statisztikai régió lakóit, kissé kevésbé játszottak viszont szerepet a Nyugat-Dunántúlon élők döntéseiben. Egészségügyi okokat az Észak-magyarországi régióban említettek az átlagnál jóval nagyobb arányban.

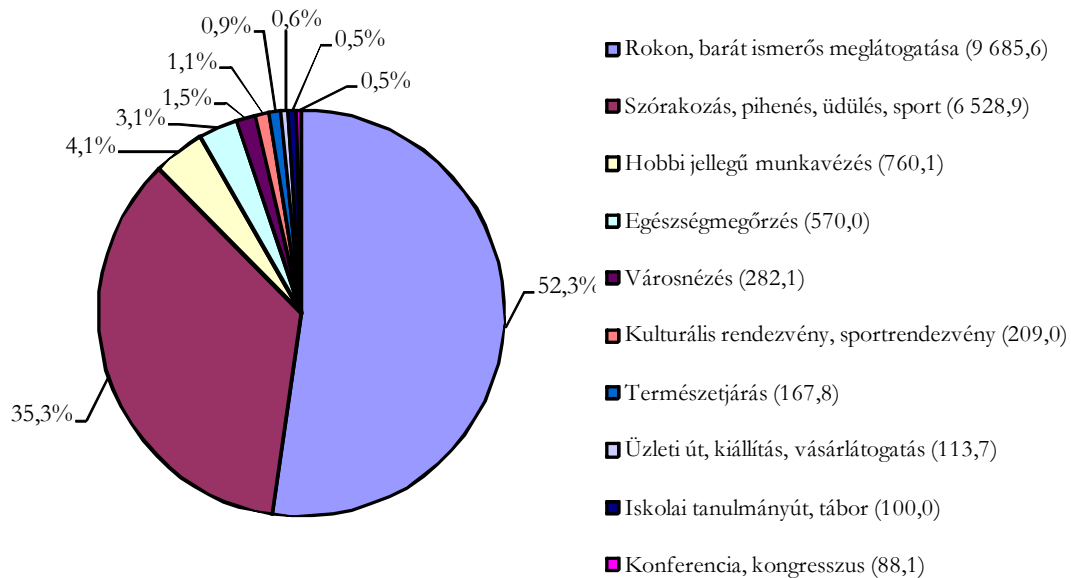
Az előző évhez képest 2011-ben 5,2%-kal nőtt a magyar lakosság által tett többnapos belföldi utazások száma, ami így csaknem elérte a 19,1 millió utazást. Ezek 76,7%-a 1–3 éjszakás utazás, 23,3%-a 4 vagy több éjszakás utazás volt.

- **A turisztikai célú utazások leggyakoribb motivációja a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása, valamint a szórakozás, pihenés, üdülés, sport**

A többnapos belföldi utazások zöme (97,1%-a, 18,5 millió utazás) turisztikai motivációval történt. A turisztikai motivációk közül a leggyakrabban a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatását (VFR=Visiting Friends & Relatives) említették (a turisztikai motivációjú utazások 52,3%-a), amit a szórakozás, pihenés, üdülés motiváció követett (35,3%-kal). A turisztikai motivációjú utazások fő cél szerinti megoszlását az 1. ábrán mutatjuk be.

1. ábra

**A turisztikai célú többnapos belföldi utazások megoszlása motiváció szerint
2011-ben (ezer utazás)**

Forrás: KSH

Többnapos belföldi utazáson összesen 77,4 millió napot töltöttek el a magyarok (4,4%-kal többet, mint 2010-ben). Többnapos turisztikai célú belföldi utazásra 74,3 millió napot szánt a lakosság (+3,7%). Szórakozás, pihenés, üdülés, sport céllal hozzávetőleg ugyanannyi időt töltöttek el, mint a barátok, rokonok, ismerősök felkeresésével (körülbelül 32,5 ezer napot). A leghosszabb tartózkodási idő az előbbi motivációval utazókat jellemezte (5,0 nap), de viszonylag magas az iskolai tanulmányúton, táborozáson részt vevők, illetve az egészségmegőrzés miatt utazók tartózkodási ideje is (4,6-4,6 nap.)

• **A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások 6,4%-kal nőttek**
2011-ben a többnapos belföldi utazások során a magyar lakosság 268,5 milliárd forintot költött turisztikai célra, ami 2010-hez képest 6,4%-os növekedésnek felel meg. A turisztikai motivációjú utazásokra fordított kiadás (259,2 milliárd forint) a teljes összeg 96,5%-át tette ki. A legnagyobb bevétel (157,7 milliárd forint) a szórakozás, pihenés, üdülés, sport motivációval történt utazásoknak köszönhető, jelentősek továbbá a VFR-hoz (56,9 milliárd forint) és az egészségmegőrzéshez (23,2 milliárd forint) kapcsolódó kiadások is.

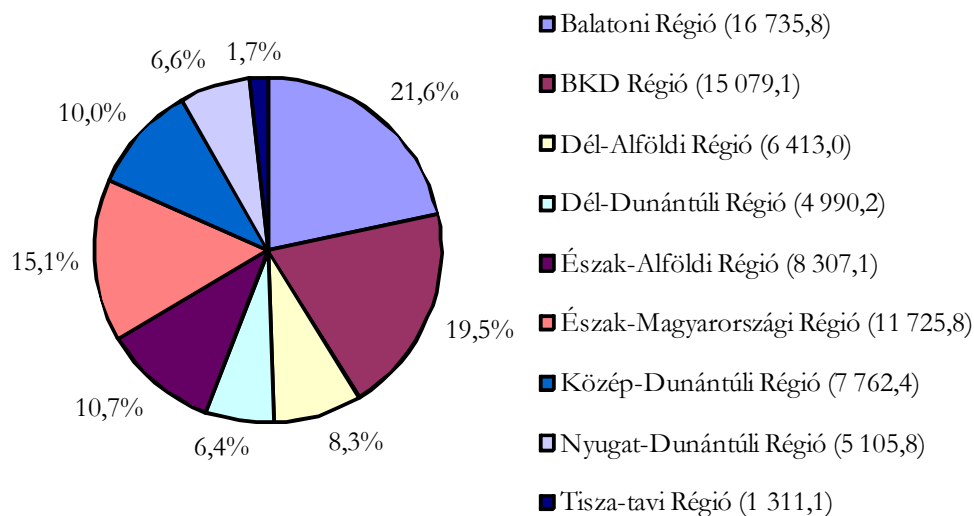
Az átlagos fajlagos (egy fő egy napjára jutó) költés a többnapos belföldi utazások során 3468 forint, a többnapos turisztikai célú belföldi utazások során 3490 forint volt. A legnagyobb fajlagos költés (8878 forint) az egészségmegőrzés motivációval utazókat jellemezte (a hosszabb, négy és több éjszakás utazások esetében a konferenciára, kongresszusra utazók fajlagos költése a legmagasabb), lakóhely szerint pedig a Nyugat-Dunántúl tervezési-statisztikai régióban élőkét (3866 forint).

- **A legtöbb időt a Balaton régióban töltötték el, a legtöbb utazás a Budapest–Közép-Dunavidék régióba történt**

A többnapos belföldi utazások *időtartama* alapján a legnépszerűbb úti cél a Balaton turisztikai régió volt 2011-ben: összesen 16,7 millió napot töltöttek itt a magyarok, körülbelül annyit, mint 2010-ben. A második „helyezett” a Budapest–Közép-Dunavidék régió 15,1 millió nappal, ami jelentősen meghaladja a 2010-ben ebben a régióban töltött időt. A dobogó harmadik fokára a 2011-es adatok alapján Észak-Magyarország került 11,7 millió nappal, amely régió így egy hellyel előrébb lépett (2. ábra).

2. ábra

A többnapos belföldi utazások megoszlása az úti cél régiója szerint 2011-ben (ezer nap)

Forrás: KSH

A *kiadásokat* figyelembe véve ugyanígy alakul a sorrend, a többnapos belföldi utazások *száma* alapján viszont kissé eltérően: 1. BKD, 2. Észak-Magyarország, 3. Balaton.

Az átlagos tartózkodási idő a Balatonnál (5,6 nap), a Tisza-tónál (4,5 nap) és a Nyugat-Dunántúlon (4,2 nap) volt a leghosszabb. Az egy fő egy napjára jutó költség az utóbbi régióban (4909 forint) és a Balatonon (4453 forint) volt a legmagasabb.

A belföldi utazások során továbbra is az a legjellemzőbb, hogy az úti cél vagy a saját régióban, vagy valamely szomszédos régióban található, továbbá mindenhol népszerű a Budapest–Közép-Dunavidék régió, a Dunántúlon pedig a Balaton régió is. A hosszabb, legalább 4 éjszakai utazások legkedveltebb úti célja – Észak-Magyarország és Észak-Alföld – kivételével valamennyi tervezési-statisztikai régióban a Balaton (turisztikai) régió.

Valamennyi turisztikai régióban a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása a legfontosabb motiváció, kivéve a Balatonnál, ahol a szórakozás, pihenés, üdülés, sport. A második helyen – a Balaton kivételével – a szórakozás áll. A harmadik legnépszerűbb utazási cél – a Balaton, az

Észak-Alföld és a Nyugat-Dunántúl kivételével – a hobbi jellegű munkavégzés. Utóbbi három régióban az egészségmegőrzése a harmadik hely.

- **A belföldi utazók többsége ismerősök vagy saját házában, nyaralójában száll meg**

A legfontosabb motivációval összhangban a legnépszerűbb szálláshely is a rokonok, barátok, ismerősök által biztosított szálláshely volt, az utazások 57,9%-ban itt szálltak meg a belföldön utazók. Saját nyaralóban, házban az utazások 16,6%-ban, szállodában az utazások 14,1%-ban aludtak. (Ezek az arányok körülbelül megfelelnek a 2010-es arányoknak.) Az utazáson eltöltött napokat figyelembe véve kissé nagyobb, 15,8%-os a szállodák részesedése. (Ami viszont némileg alacsonyabb a 2010-es részesedésnél.)

A kiadásokat tekintve ugyanakkor kiemelkedő a szállodában megszálló turisták részesedése: az összes kiadás 42,1%-a (112,9 milliárd forint, ami 2010-hez képest 6,3%-os növekedést jelez) tőlük származott 2011-ben. Ez a szállodában megszálló turisták átlagot meghaladó, 9256 forintos fajlagos költségének köszönhető.

A különböző motivációval utazók között jelentős eltérések figyelhetők meg az igénybe vett szálláshelyek tekintetében:

- a szórakozás, pihenés, üdülés, sport motivációval utazók elsősorban saját nyaralóban és szállodában,
- a városnézés céljából utazók rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél és szállodában,
- a természetjárók turistaszállóban, ifjúsági szállóban, illetve saját nyaralóban, házban,
- az egészségük megőrzése miatt utazók rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél és panzióban,
- a konferenciára, kongresszusra utazók szállodában,
- az üzleti utazók szállodában és rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél,
- a kulturális vagy sportrendezvényre utazók szintén rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél, illetve turistaszállókban és ifjúsági szállókban szállnak meg.

- **A legnépszerűbb közlekedési eszköz a személygépkocsi**

Belföldön messze a legnépszerűbb közlekedési eszköz a személygépkocsi, motor és lakóautó kategória (70,4%), amit körülbelül azonos arányban követ az autóbusz (14,9%) és a vasút (14,4%).

- **Az utazási tervek és a megvalósult utazások nem mindig esnek egybe**

2011-ben a KSH a legelső, áprilisi megkérdezés során az év hátralévő részére vonatkozó utazási tervekről is érdeklődött. 2011 áprilisában 4300 fő mondta azt, hogy tervez többnapos belföldi utazást az év hátralévő részében, de az év végén csak 2414 fő számolt be valóban ilyen utazásról. Volt azonban 1025 olyan személy is, aki áprilisban még nem tervezett utazást, de később mégis utazott. Tehát az utazást tervezők 56,1%-a, az utazást nem tervezők 16,0%-a vett részt többnapos belföldi utazáson a vizsgált három negyedév során.

2. A magyar lakosság külföldi utazásai 2011-ben

- **2011-ben a magyar lakosság összesen 16,6 millió külföldi utazást tett**

2011-ben a magyar lakosság összesen 16,6 millió külföldi utazást tett, 2,0%-kal többet, mint egy évvel korábban. Ezek több mint kétharmada (67,9%-a, vagyis 11,3 millió utazás) egynapos utazás volt. 2010-hez képest az egynapos külföldi utazások száma 4,6%-kal emelkedett, miközben a többnapos külföldi utazások száma (2011-ben 5,3 millió utazás) 3,1%-kal csökkent.

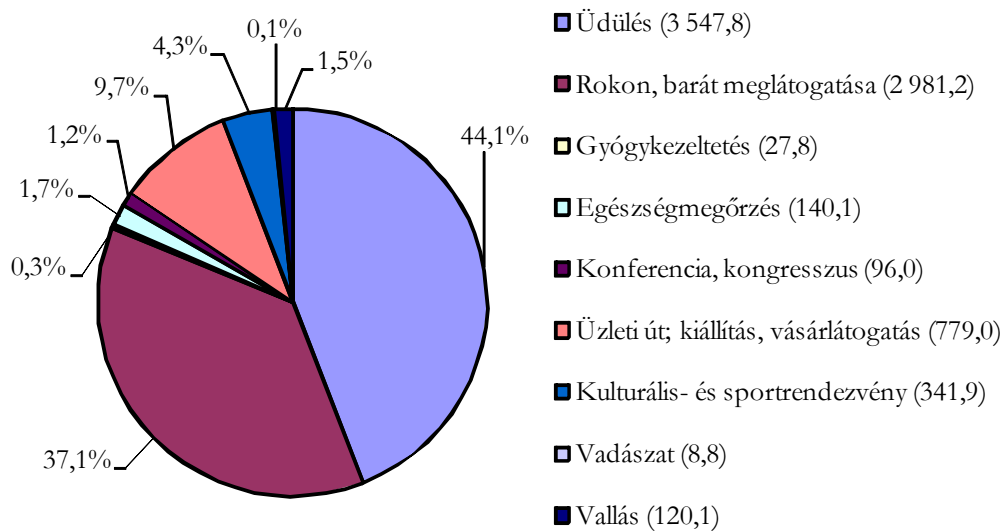
Az összes utazás 48,3%-a (8,0 millió utazás) történt turisztikai motivációval. A turisztikai célú utazások száma 2010-hez képest 5,6%-kal nőtt. Az egynapos utazások nagyobbik része (69,9%-a) nem turisztikai céllal, hanem vásárlás, tanulás, munkavégzés és üzletelés céljából történt, miközben a többnapos utazások többségét (87,0%-át) valamilyen turisztikai motiváció vezérelte. A turisztikai motivációjú külföldi utazások 42,3%-a egynapos, 57,7%-a többnapos volt.

- **A külföldre utazó turisták leggyakoribb motivációja az üdülés**

A turisztikai célú (egy- vagy többnapos) külföldi utazások legfontosabb motivációja az üdülés (44,1% említette), valamint a rokonok, barátok meglátogatása (37,1%) volt 2011-ben. A harmadik leggyakrabban említett ok az üzleti út, illetve valamely kiállítás, vásár meglátogatása volt (9,7%). Gyógykezelés, egészségmegőrzés céljából, valamint vallási okokból elsősorban egy napra látogattak külföldre a magyarok. A motivációk megoszlását a 3. ábrán mutatjuk be.

3. ábra

**A turisztikai célú külföldi utazások megoszlása motiváció szerint
2011-ben (ezer utazás)**

Forrás: KSH

- **Jelentős mértékben csökkent a külföldi utazásokon eltöltött idő**

2011-ben összesen 51,5 millió napra utaztak külföldre a magyarok, 28,2%-kal kevesebbre, mint egy évvel korábban. A visszaesést a többnapos külföldi utazásokon eltöltött idő (34,0%-os) csökkenése okozta, hiszen az egynapos utazások száma nőtt.

Turisztikai céllal 33,8 millió napot töltött külföldön a magyar lakosság, 3,7%-kal kevesebbet, mint 2010-ben. Ez a többnapos turisztikai célú utazásokon eltöltött idő 5,3%-os csökkenéséből adódott, miközben az egynapos turisztikai célú utazások száma és így az azon eltöltött idő 12,8%-kal nőtt.

- **A többnapos turisztikai célú külföldi utazások átlagos időtartama 6,5 nap**

A külföldre történő utazások átlagos hossza 3,1 nap volt 2011-ben, ami a 2010-es 4,4 naphoz képest jelentősen rövidebb utazásokat jelez. A turisztikai célú külföldi utazások átlagos időtartama 4,2 nap volt, az utazás motivációjától függően azonban a tartózkodási idő igen változatos képet mutat: a vallási célú utazások átlagosan 1,5 napos időtartamától az üdülés miatti utazások átlagosan 4,5 napos időtartamáig. A többnapos turisztikai célú utazások átlagos hossza 6,5 nap. A többnapos utazások közül a gyógykezeltetés céljából történő utazások hossza emelkedik ki, amely átlagosan 15,0 nap volt.

- **Turisztikai célú külföldi utazásra 388,8 milliárd forintot költött a magyar lakosság**

A külföldi látogatások során a magyarok összesen 534,6 milliárd forintot költöttek el, 18,8%-kal kevesebbet, mint 2010-ben. Ebből a turisztikai célú külföldi utazások részesedése 72,7%, vagyis 388,8 milliárd forint volt, ami 3,2%-os csökkenést jelent az előző évhez viszonyítva.

Egynapos turistautakra 17,2 milliárd forintot (4,4%, 2010-hez képest +0,4%), többnapos turistautakra 371,5 milliárd forintot (95,6%, 2010-hez képest -3,3%) költöttek.

A költés legnagyobb hányadát az üdülési célú utazásokra fordított kiadások (219,1 milliárd forint, a turisztikai célú utazásokon elköltött összeg 56,4%-a) tették ki, de jelentős volt az üzleti utak, kiállítások, vásárok (73,1 milliárd forint, 18,8%), valamint a VFR (66,8 milliárd forint, 17,2%) szerepe is. Kulturális és sportrendezvények felkeresése során 14,2 milliárd forintot (3,6%), konferenciákon és kongresszusokon 11,6 milliárd forintot (3,0%) költöttek el külföldön a magyarok.

- **A magyar (szabadidős és üzleti) turisták legnépszerűbb úti céljai Németország és Ausztria**

2011-ben az egynapos látogatások magas aránya miatt összességében a turisztikai motivációjú utak legkedveltebb célállomásai Ausztria és Szlovákia voltak. A többnapos turisztikai célú utazások esetében Németország (537,4 ezer utazás) és Ausztria (493,8 ezer utazás) volt a legnépszerűbb úti cél a magyar lakosság körében. A tíz legjelentősebb desztináció közé Románia, a Cseh Köztársaság, Horvátország, Olaszország, Szlovákia, Nagy-Britannia, Szerbia és Franciaország tartozott még (1. táblázat).

**A turisztikai motivációjú többnapos külföldi utazások
legnépszerűbb úti céljai 2011-ben**

Rangsor	Ország	Utazások száma
1.	Németország	537 380
2.	Ausztria	493 823
3.	Románia	362 743
4.	Cseh Köztársaság	315 058
5.	Horvátország	247 364
6.	Olaszország	202 881
7.	Szlovákia	195 445
8.	Nagy-Britannia	158 195
9.	Szerbia	152 403
10.	Franciaország	149 601

Forrás: KSH

A magyar lakosság belföldi és külföldi utazásairól 2004 óta gyűjt statisztikát a Központi Statisztikai Hivatal. A legfontosabb eredményeket a KSH honlapján elérhető stADAT-ban, Tájékoztatósi adatbázisban, a Nemzetközi utazásokról szóló gyorstájékoztatóban, valamint a Jelentés a turizmus ... évi teljesítményéről című kiadványban tesszük közzé. További információ a turisztikai kereslettel foglalkozó KSH-felmérésekről az alábbi linkre kattintva olvasható:

http://www.ksh.hu/apps/meta.objektum?p_lang=HU&p_menu_id=110&p_ot_id=100&p_obj_id=OGI

További információk: **Magyar Turizmus Zrt.**
Kutatási Iroda
 Tel.: 488-8710
 Fax: 488-8711
 E-mail: kutatas@itthon.hu
 Internet: www.itthon.hu